

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Liikkumista tukevat palvelut (SHL ja VPL)

Soveltamisohje 1.10.2023 alkaen
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

**Sote ihmisen
kokoiseksi.**

Sisällysluettelo

1. PALVELUN TAVOITE JA ASIAKKAAT	3
2. LIIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUJEN TOTEUTTAMISTAVAT	5
2.1 Julkisten liikennevälineiden käytön ohjaus ja ohjattu harjoittelu.....	5
2.2 Saattajapalvelu.....	5
2.3 Ryhmäkuljetukset.....	6
2.4 Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävät matkat	6
2.4.1 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen taloudellinen tarveharkinta	6
2.4.2 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue.....	7
2.4.3 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen määrä	7
2.5 Vammaispalvelulain perusteella myönnettävän kuljetuspalvelun matkat	8
2.5.1 Oikeus liikkumisen tukeen.....	8
2.5.3 Vammaispalvelujen perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue.....	9
2.5.4 Vammaispalvelulain perusteella myönnettävien matkojen matkatyypit ja määrä	10
3 KULJETUSPALVELUNA TOTEUTETTAVIEN MATKOJEN KÄYTTÖ	11
3.1 Yhdensuuntainen matka	11
3.3 Saattaja ja muut mukana matkustavat henkilöt.....	12
3.4 Oikeus lisäpalveluihin	12
3.5 Omavastuuosuus	15
4 KULJETUSPALVELUMATKOJEN TILAAMINEN	15
4.1 Matkojen yhdistäminen	17
4.2 Matkan peruminen	17
5 PALVELUN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO	18
5.1 Palvelun hakeminen.....	18
5.2 Palvelutarpeen arviointi.....	18
5.3 Päätös.....	19
5.4 Muutoksenhaku.....	19
5.5 Kuljetuspalveluoikeuden päättyminen	20
6 OHJEIDEN VASTAINEN PALVELUJEN KÄYTTÖ	20

1. PALVELUN TAVOITE JA ASIAKKAAT

Liikkumista tukevia palveluja voidaan järjestää sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna tai vammaispalvelulain mukaisena kuljetuspalveluna. Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, joiden kotikunta on Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen tai Tuusula.

Tässä ohjeessa määritetään molempien lakien mukaisen palvelun tavoite ja käytännöt Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun mukaisesti sekä määritellään myös keskeiset kuljetuspalvelujen käytännöt myönnettäessä kuljetuspalvelua asiakkaalle, jonka kotikunta sijaitsee Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella, mutta jonka asuinkunta sijaitsee alueen ulkopuolella.

Sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene käyttämään julkisia liikennevälineitä, kutsuhjattua joukkoliikennettä tai palvelulinjoja itsenäisesti alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella.

Palvelu on tarkoitettu jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamista varten. Palvellulla edistetään ja ylläpidetään hyvinvointia sekä torjutaan eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Palvelu tukee osaltaan erityisesti ikääntyneiden henkilöiden suoriutumista ja omatoimisuutta, osallisuutta yhteiskuntaan sekä mahdollistaa kotona asumista. Liikkumista tukevat palvelut järjestetään asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua vahvistetun käyttösuunnitelman ja varattujen määrärahojen puitteissa.

Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu osoitetaan henkilölle:

- joka ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla (esim. Kelan korvaukset) ja
- jolla on sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn vuoksi huomattavia liikkumisvaikeuksia.

Lisäksi edellytyksenä on, että

- henkilö ei kykene käyttämään julkisia joukkoliikennevälineitä tai palvelulinjaa,
- eikä taloudessa ei ole mahdollisuutta oman auton käyttöön.

Pelkästään julkisen liikenteen puuttuminen ilman liikkumista vaikeuttavia toimintarajoitteita ei

oikeuta saamaan liikkumista tukevia palveluja.

Lisäksi palvelussa noudatetaan tulo- ja varallisuusrajoja, jotka määrittävät vuosittain hyvinvointialueen sosiaalihuollon asiakasmaksuissa.

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen tavoitteena on edistää henkilöiden toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä ja tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista.

Vammaispalvelulain mukaista liikkumista tukea myönnetään työ- ja opiskelumatkoihin, työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja muun tavanomaisen elämän matkoihin sekä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin asiakkaan välttämättä tarvitsema määrä.

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea tulee järjestää vammaisille henkilöille määrärahoista riippumatta. Hyvinvointialueen velvollisuutena on huolehtia siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin hyvinvointialueen kunnissa esiintyvä tarve edellyttää.

Vammaispalvelulain mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus kohtuulliseen liikkumisen tukeen, mikäli hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukko-liikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun on tarvittaessa liitettävä saattajan apu tai tuki.

Julkisen liikenteen puuttuminen ei yksistään oikeuta saamaan liikkumista tukevia palveluja. Jos hyvinvointialue on antanut taloudellisenä tukena vammaisen henkilön käyttöön auton tai muun kulkuneuvon taikka myöntänyt taloudellista tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan, vammaisella henkilöllä on oikeus lisäksi saada muuta liikkumisen tukea vähintään 24 yhdensuuntaista matkaa vuodessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

2. LIIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUJEN TO- TEUTTAMISTAVAT

Hyvinvointialueella on oltava käytettävissä liikkumisen tuen toteuttamistavoista vähintään henkilökohtainen apu sekä kuljetuspalvelu ja siihen tarvittaessa liitettävä saattajan apu tai tuki.

2.1 Julkisten liikennevälineiden käytön ohjaus ja ohjattu harjoittelu

Asiakkaalle, joka tarvitsee ohjausta tai ohjattua harjoittelua voidakseen käyttää julkista tai kutsuohjattua joukkoliikennettä, voidaan järjestää sosiaalihuoltolain mukaisesti ohjausta ja harjoittelua hyvinvointialueen asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen perustuen. **Palvelu on järjestettävissä myös vammaispalvelulain mukaisena valmennuksena.**

Palvelulinjan reittien varrella asuvien osalta arvioidaan hakijakohtaisesti hakijan mahdollisuus käyttää ensisijaisena vaihtoehtona palvelulinjaa. **Asiakkaan palvelutarpeen arvioimisen yhteydessä voidaan suorittaa asiakkaan kanssa koematka julkisella joukkoliikenteellä, mikäli tämä katsotaan hakemuksen käsittelyn kannalta tarpeelliseksi.**

2.2 Saattajapalvelu

Sosiaalihuoltolain mukaista saattajapalvelua voidaan myöntää, jos asiakas pystyy saattajan avulla käyttämään julkista joukkoliikennettä tai kutsujoukkoliikennettä. Omaisen tai muun läheisen tai vapaaehtoisen toimiessa saattajana, hänelle voidaan korvata julkisen liikenteen taksan mukainen maksu. Sosiaalihuoltolain mukaisessa liikkumista tukevassa palvelussa saattajapalvelua voidaan myöntää pääsääntöisesti asuinkunnan alueelle 2-10 matkaan kuukaudessa. Liikkumisen tukena järjestettävän matkan osana voi olla osuus, jonka asiakas kulkee itsenäisesti tai saattajan kanssa julkisella liikenteellä.

2.3 Ryhmäkuljetukset

Palvelulinjakyytien käyttäminen asiakkaan liikkumisessa on ensisijainen vaihtoehto silloin, kun niillä voidaan vastata asiakkaan yksilöllisiin liikkumisen tarpeisiin kokonaisuudessaan tai osittain. Liikkumisen tuki voidaan järjestää ryhmäkuljetuksina, jos tämä on mahdollista matkojen toteuttamisen ja asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioinnin kannalta. Hyvinvointialueen järjestämään päiväaikaan toimintaan tai muihin sosiaalipalveluihin liittyvät matkat voidaan toteuttaa ryhmäkuljetuksina, jolloin kuljetuksista tehdään päätös ko. palvelun myöntämisen yhteydessä. Hyvinvointialue voi päättää kuljetusmuodosta, jotka voivat olla taksikuljetus, yhdistelty kuljetus, ryhmäkuljetus tai kuljetus, jossa hyödynnetään palvelubussilinjoja (tai näiden yhdistelmä). Mikäli esimerkiksi yhteiskuljetukset eivät sovellu vaikeavammaiselle henkilölle vammasta tai sairaudesta aiheutuvien esteiden vuoksi, on kuljetuspalvelut järjestettävä hänen yksilölliset tarpeensa huomioon ottavalla tavalla.

2.4 Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävät matkat

Asiakkaalle voidaan myöntää sosiaalihuoltolain nojalla oikeus matkoihin taksilla, invataksilla tai muulla soveltuvalla ajoneuvolla tilanteissa, joissa edellä kohdissa 3.1.–3.3. luetellut tukimuodot eivät ole asiakkaalle soveltuvia tai riittäviä. Matkoja voi saada asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi. Palvelua ei voi käyttää sellaisiin terveydenhuollon, kuntoutuksen tai sairaanhoidon matkoihin, joihin on mahdollista saada Kelan matkakorvausta tai korvausta vakuutusyhtiöltä. Mikäli asiakkaan toimintakyky vaatii, voidaan asiakkaalle myöntää oikeus käyttää sosiaalihuollon kuljetuspalvelussa invataksia.

2.4.1 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen taloudellinen tarveharkinta

Matkojen myöntämisessä noudatetaan taloudellista tarveharkintaa. Yksin asuvan hakijan tulot ja käteisvarallisuus (talletukset, osakkeet, rahastot) tai yhteistaloudessa puolison tai avopuolison kanssa asuvan yhteiset tulot ja käteisvarallisuus eivät saa ylittää tulo- ja varallisuusrajoja, jotka hyvinvointialueen aluehallitus vuosittain vahvistaa osana asiakasmaksuja.

Tuloina huomioidaan (brutto):

- palvelunkäyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän (avio- tai avoliitto) henkilön veronalaiset ja verosta vapaat tulot ennen verojen vähentämistä
- ansio- ja pääomatulot
- metsätulo

Hakijan tulee toimittaa tositteet tulo- ja varallisuustiedoistaan hakemuksen liitteenä.

Tuloina ei huomioida seuraavia etuuksia ja avustuksia:

asumistuki, omaishoidon tuki, eläkkeensaajan hoitotuki, vammaistuki, sotilasavustus, rintamalisä, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut, opintoraha, aikuisopintoraha, opintotuen asumisisä, toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus, kuntoutusrahalain mukainen ylläpitokorvaus, opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset, perhehoidon kustannusten korvaukset, lasten kotihoidon tuki, lapsilisä, lapsen hoitotuki, lapsikorotus, elatusapu tai elatustuki, eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyvät huollettavista aiheutuvat korotukset, syytinki.

2.4.2 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue

Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue on oman asuinkunnan alue. Perustelluista syistä voidaan viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla määritellä matkoille poikkeava matkustusalue lähempänä olevaan naapurikunnan alueella sijaitsevaan kuntakeskukseen tilanteessa, jossa naapurikunnan kuntakeskus on lähempänä, tai välttämättömiä peruspalveluita ei ole asuinkunnan alueella. Poikkeava matkustusalue voidaan määritellä myös tilanteessa, jossa matkojen myöntämisellä voidaan järjestää asiakkaan palvelukokonaisuus tarkoituksenmukaisimmalla ja kustannuksiltaan järkevimmällä tavalla.

2.4.3 Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävien matkojen määrä

Matkoja voidaan myöntää yksilölliseen tarpeeseen perustuen enintään kahdeksan (8) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Käyttämättä jääviä matkoja ei voi siirtää käytettäväksi myöhemmin.

Sosiaalihuoltolain mukaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asuvalle voidaan myöntää korkeintaan neljä (4) yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, koska asumispalveluun sisältyvien palvelujen vuoksi välttämättömien asiointimatkojen tarve on pienempi. Perustellusta ja poikkeuksellisesta syystä matkoja voidaan myöntää yksilöllistä harkintaa käyttäen yllä mainittua enemmän

tilanteessa, jossa matkojen myöntämisellä voidaan järjestää asiakkaan palvelukokonaisuus tarkoituksenmukaisimmalla ja kustannuksiltaan järkevimmällä tavalla.

2.4.4 Rintamaveteraaneja ja sotainvalideja koskevat poikkeukset

Rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) muutos (54/2019) on tullut voimaan 1.11.2019. Lakimuutoksen jälkeen rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotipalvelut ovat sisällöltään ja laajuudeltaan samanlaiset. Valtiokonttori korvaa rintamaveteraanien ja sotainvalidien sosiaalihuoltolain nojalla myönnettyjen matkojen kustannukset hyvinvointialueelle, jolloin hyvinvointialueen määrärahasidonnaisuuteen pohjautuvaa palvelun kohdentamista ja käytön rajaamista ei tältä osin tarvitse käyttää. Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti rintamaveteraanien matkojen myöntämisen osalta noudatetaan seuraavia ehtoja liikkumista tukevien palvelujen osalta:

- Rintamaveteraanin tuloja ei oteta huomioon liikkumista tukevien palvelujen myöntämisessä
- Matkojen määrää ei ole rajoitettu, vaan niitä on myönnettävä tarpeen mukaan
- Asiointi- ja virkistysmatkat voivat oman kunnan lisäksi suuntautua naapurikuntiin
- Rintamaveteraaneilta ei peritä matkoista omavastuusuutta

Vastaavia ehtoja noudatetaan myös Valtiokonttorin korvauksiin oikeutettujen sotainvalidien matkojen myöntämiseen.

Rintamaveteraanilla tarkoitetaan rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain mukaisesti henkilöä, jolle on annettu rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus.

2.5 Vammaispalvelulain perusteella myönnettävän kuljetuspalvelun matkat

Asiakkaalle voidaan myöntää vammaispalvelulain perusteella oikeus matkoihin kuljetuspalveluna, taksilla, invataksilla tai muulla soveltuvalla ajoneuvolla tilanteissa, joissa edellä kohdissa 3.1.–3.4. luetellut palvelut eivät ole asiakkaalle soveltuvia tai riittäviä.

2.5.1 Oikeus liikkumisen tukeen

Henkilö oikeus liikkumisen tukeen edellyttää:

- a) Kyseessä on vammaispalvelulain 2 §:n tarkoittama vammainen henkilö
- b) henkilö ei saa yksilöllisen tarpeensa mukaisia ja sopivia palveluita sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun lain perusteella

c) edellytykset a - b täyttävällä vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

2.5.2 Liikkumisen tuen järjestämistapa

Liikkumisen tuen toteuttamistapaa arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön asiakasuunnitelmaan kirjattu liikkumisen tuen tarve, muut käytettävissä olevat palvelut ja toimintaympäristön esteettömyys. Liikkumisen tuen toteuttamistapa päätökseen.

2.5.3 Vammaispalvelujen perusteella myönnettävien matkojen matkustusalue

Tavanomaisen elämään kuuluvia matkoja voi tehdä asuinkunnan alueella, oman asuinkunnan ja toiminnallisten lähikuntien välillä sekä oman asuinkunnan ja oman elämän kannalta merkittävien kuntien välillä.

Toiminnallisella lähikunnalla tarkoitetaan lähintä mahdollista kuntaa, josta tarvittava palvelu on saatavilla. Asiakkaan liikkumisen tuen palvelupäätökseen määritellään toiminnalliset lähikunnat, joita ovat lähtökohtaisesti oman asuinkunnan rajanaapurikunnat. Viranhaltijan harkinnalla voidaan määritellä toiminnalliseksi lähikunnaksi myös muita kuntia kuin rajanaapurikuntia.

Oman elämän kannalta merkittäväällä kunnalla tarkoitetaan sellaista kuntaa, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti ja merkittävästä syystä tilanteessa, jossa matkan tarkoitusta ei ole mahdollista toteuttaa asuinkunnassa. Tarve palveluun voi johtua vapaa-ajan kodin sijainnista, tai vierailuista lähisuvun tai ystävien luo. Erityisestä syystä muiden kuntien alueella tehtävät matkat voivat olla myös kertaluontoisia matkoja, esimerkiksi liikkumisen tuen tarve yksittäiseen perhejuhlaan. Ensisijaisesti asiakkaan tulee hyödyntää esteettä julkisia kulkuvälineitä.

Arvioitaessa matkojen myöntämistä, matkan pituus voi vaikuttaa myönnettävien matkojen määrään. Harkinnassa on otettava huomioon liikkumisen tuen kohtuullisuus sekä vammaisen henkilön liikkumisen tarpeen, että kustannusten näkökulmasta.

Keusoten hyvinvointialueen kuntien rajanaapurikunnat:

- Hyvinkää: Hausjärvi, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vihti
- Järvenpää: Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo, Tuusula

- Mäntsälä: Askola, Hausjärvi, Hyvinkää, Järvenpää, Kärkölä, Orimattila, Pornainen, Pukila, Sipoo, Tuusula
- Nurmijärvi: Espoo, Hyvinkää, Tuusula, Vantaa, Vihti
- Pornainen: Askola, Järvenpää, Mäntsälä, Porvoo, Sipoo
- Tuusula: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Sipoo, Vantaa

Asiakkaan asuessa oman kotikunnan ulkopuolella, hänelle määritellään toiminnalliset lähikunnat ja oman elämän kannalta merkittävät kunnat huomioiden sekä asuminen asuinkunnassa että mahdolliset välttämättömät matkat kotikuntaan. Toiminnallisina lähikuntina voidaan näissä tilanteissa huomioida sekä asuinkunnan että kotikunnan lähikuntia.

2.5.4 Vammaispalvelulain perusteella myönnettävien matkojen **matkatyypit ja määrä**

Välttämättömät työhön ja opiskeluun liittyvät matkat

Liikkumisen tuki myönnetään välttämättömän tarpeen mukaisesti. Välttämättömillä työhön tai opiskeluun liittyvillä matkoilla tarkoitetaan matkoja asunnon ja työ- tai opiskelupaikan, työllistymistä tukevan toiminnan tai työtoiminnan toimipisteen välillä. Kuljetuspalvelua on järjestettävä tarvittaessa myös valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin. Työssäkäyntialueen mukaisesti matkaksi voidaan katsoa enintään 80 km yhdensuuntainen matka. Tämä perustuu julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2013) 9 § mukaiseen työssäkäyntialueeseen.

Työ- tai opiskelumatka voidaan myös myöntää niin, että osa matkasta tapahtuu julkisella joukkoliikenteellä esim. taksimatka juna- tai bussiasemalle ja junalla välimatka toisen kunnan alueelle sekä taksimatka takaisin juna- tai bussiasemalta työpaikalle.

Palvelun hakemisen yhteydessä tulee esittää työ- tai opiskelutodistus. Opiskelumatkat myönnetään lukuvuodeksi kerrallaan. Opiskelumatkoina korvataan matkat, jotka liittyvät sellaiseen opiskeluun, joka johtaa tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tai parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä tai vahvistaa henkilön ammattitaitoa ja tätä kautta lisää hänen työllistymismahdollisuuksiaan. Tällaista opiskelua on myös erityisoppilaitoksissa annettava vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Harrastusluonteinen opiskelu ei oikeuta opiskeluun liittyvien kuljetuspalvelujen saamiseen, mutta näihin asiakkaan on mahdollista hyödyntää kuljetuspalvelun vapaa-ajan matkoja.

Tavanomaisen elämän matkat

Vammaisella on oikeus saada vammaispalvelulain liikkumisen tukea tavanomaisen elämän matkoihin vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammainen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja. Lisämatkojen tarve muuhun tavanomaiseen elämään tulee harkita vammaisen henkilön yksilöllisen liikkumisen tarpeen mukaan, ottaen huomioon yhdenvertaisuus, osallisuus sekä liikkumisen tuen kohtuullisuus.

Mikäli asiakas hakee enempää kuin 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, hänen tulee esittää selvitys tarpeesta. Myönnettyjen matkojen määrä perusteluineen kirjataan kuljetuspalvelusta tehtyyn päätökseen.

Tavanomaisen elämän matkojen tarkoitus ja kohde ovat vammaisen henkilön itsensä harkittavissa ja päätettävissä kuljetuspalvelupäätöksen määrittelemissä rajoissa. Asiakkaalla on oikeus päättää, mihin matkat kuljetuspalvelualueen sisällä suuntautuvat.

Velvollisuus järjestää kuljetuspalveluja määräytyy kuukausikohtaisesti. Käyttämättömiä matkoja ei ole oikeutta siirtää seuraaville kuukausille käytettäväksi.

3 KULJETUSPALVELUNA TOTEUTETTAVIEN MATKOJEN KÄYTTÖ

3.1 Yhdensuuntainen matka

Yhdensuuntainen kuljetus tarkoittaa matkaa tilausosoitteesta pääteosoitteeseen mahdollisimman suoraa reittiä. Kuljetus alkaa tilauksen mukaisesta lähtöpisteestä, jossa asiakas nousee auton kyytiin. Matka tulee tehdä suorinta reittiä käyttäen. Matka päättyy tilauksen mukaiseen päätepisteeseen, jossa asiakas nousee pois kyydistä.

Kuljetus voi olla yksilöllinen kuljetus, jolloin asiakas matkustaa yksin. Kuljetus voi olla yhdistelty kuljetus, jolloin asiakkaat ovat eri osoitteista mukaan nousevia ja eri osoitteissa pois jääviä. Kuljetus voi toteutua kiinteää reittiä pitkin yksilöllisenä tai ryhmäkuljetuksena.

3.2 Oikeus pysähdykseen

Asiakkaalla on oikeus tehdä kohtuullinen pysähdys tai poikkeama kuljetuspalvelumatkan reitin varrella.

Kohtuullisena poikkeamana pidetään enintään yhden (1) kilometrin poikkeamaa suoralta reitiltä. Pysähdys on tarkoitettu lyhyeen asiointiin esimerkiksi pankkiautomaatilla, postilaatikolla tai lapsen päiväkodissa. Jos matkan päämäärä on asiointi, sitä ei pidetä pysähdyksenä tai poikkeamana, vaan paluumatka on uusi kuljetuspalvelumatka.

Pysähdys saa kestää enintään 15 minuuttia. Asiakkaalle voidaan erityisestä syystä myöntää oikeus kaksinkertaiseen pysähdysaikaan. Erityinen syy on esimerkiksi asiakkaan sellainen toimintarajoite, joka hidastaa asiakkaan liikkumista huomattavan paljon. Oikeus kaksinkertaiseen pysähdysaikaan kirjataan asiakkaan palvelupäätökseen.

Asiakkaan on ilmoitettava matkaan sisältyvän pysähdyksen tarpeesta ja osoitteesta on kuljetuspalvelumatkan tilaamisen yhteydessä.

3.3 Saattaja ja muut mukana matkustavat henkilöt

Yksilöllisen kuljetuksen asiakkaalla voi olla mukanaan yksi aikuinen saattaja, joka matkustaa maksutta. Saattajan tarkoituksena on avustaa asiakasta asioimiskohteessa, jonka vuoksi saattajana ei voi toimia henkilö, joka tarvitsee itse kuljettajan apua siirtymisiin. Saattajan on nouseva kyytiin samasta osoitteesta asiakkaan kanssa tai reitin varrelta ilman poikkeamistarvetta. Asiakkaan on ilmoitettava lisähenkilöistä ja saattajan nouto-osoitteesta kuljetuksen tilaamisen yhteydessä.

Asiakkaan alle 7-vuotiaat lapset saavat matkustaa samassa taksissa maksutta ilman omavastuusuutta. Taksin kyytiin voi ottaa lisäksi muita asiakkaan mukana matkustavia henkilöitä. Muilta henkilöiltä peritään omavastuusuus. Mukana matkustavista henkilöistä ilmoitetaan taksia tilattaessa.

3.4 Oikeus lisäpalveluihin

Asiakkaalle voidaan myöntää lisäpalveluja, mikäli asiakas tarvitsee matkan yhteydessä avustamista, joka poikkeaa tavanomaisesta kuljetuspalvelusta. Lisäpalvelut myönnetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen perusteella silloin, kun asiakkaan toimintarajoitteet edellyttävät.

Hyvinvointialue voi erityisestä syystä myöntää asiakkaalle saattajapalvelun, avustamispalvelun tai avustamispalvelun matkaketjussa kaksinkertaisena. Erityinen syy on asiakkaan toimintarajoite, joka

aiheuttaa huomattavan suurta tai aikaa vievää avustamista kuljetuspalveluun toteutukseen liittyen. Oikeus lisäpalveluun kirjataan asiakkaan palvelupäätökseen.

A. Saattajapalvelu

Mikäli asiakkaan alentunut toimintakyky edellyttää välitöntä avustamista ennen matkaa, matkan aikana ja matkan päättyessä (esimerkiksi kun asiakas tarvitsee kuljetuspalvelumatkan yhteydessä apua kauppakassin kantamisessa sisälle saakka tai välttämätöntä auttamista apuvälineen kanssa liikkueensa) ja avustustarve on suurempi kuin normaaliin taksipalveluun kuuluva avustus, voidaan asiakkaalle myöntää oikeus käyttää saattajaa.

Saattajapalvelu voi toteutua joko:

1. Taksinkuljettajan toteuttamana

Jos saattajapalvelu toteutetaan kuljetuspalvelua toteuttavan kuljettajan avulla, kuljettaja noutaa asiakkaan sisältä kohteesta ja saattaa asiakkaan sisälle perille kohteeseen.

2. Asiakkaan itse valitseman saattajan avulla

Saattajan on tultava mukaan samasta osoitteesta tai reitin varrelta ilman poikkeamistarvetta. Asiakkaan tulee tilatessa ilmoittaa tarkka osoite mistä saattaja noudetaan. Saattaja on oikeutettu matkustamaan avustettavan mukana maksutta.

B. Avustamispalvelu (invalisä)

Avustamispalvelu on tarkoitettu asiakkaille, joiden avun tarve liittyy pääosin liikkumisrajoitteeseen, joka edellyttää apuvälineen, kuten pyörätuoli tai rollaattorin käyttöä.

Kuljettaja avustaa liikkumisen apuvälinettä käyttävän asiakkaan sisältä lähtöpaikasta sisälle päätepisteeseen. Kuljetuspalvelussa tarvitaan autoa, joka täyttää kaluston esteettömyyttä koskevat vaatimukset (esim. pyörätuolia käyttävä henkilö). Avustamispalvelu voi tarkoittaa esimerkiksi kuljetuspalvelun yhteydessä käsivoimin tai porraskiipijän avulla tapahtuvaa vetämistä portaissa.

C. Paaritaksi

Mikäli vammaisen henkilön liikkumista tukevan palvelun palveluperuste täyttyy, mutta kuljettaminen edellyttää paaritaksin käyttöä.

D. Avustamispalvelu matkaketjussa

Avustaminen matkaketjussa on tarkoitettu asiakkaille, joiden avun tarve liittyy liikkumis- tai muuhun toimintarajoitteeseen.

Kuljettajan saattaa avustamiseen oikeutetun matkustajan ajoneuvosta asiakkaan matkaketjun seuraavaan liikennevälineeseen perille omalle paikalle tai jatkoyhteyden liikennevälineen terminaalin kohtaamispaikkaan, jonne asiakas tilaa avustamispalvelun itse. Terminaalin haltijan velvollisuudesta avustamispalvelun järjestämiseen säädetään EU:n linja-auto-, rautatie-, lento- ja meri- ja sisävesiliikenteen matkustajan oikeuksia koskevilla asetuksilla.

E. Vakiotaksi

Vakiotaksi tarkoittaa asiakkaan oikeutta käyttää ensisijaisesti saman kuljetuspalveluntuottajan ajoneuvoja kuljetuspalvelun toteuttamisessa.

Asiakkaalle voidaan myöntää vakiotaksi, jos kuljettajan vaihtuminen estää tai hankaloittaa erityisen olennaisesti asiakkaan mahdollisuutta käyttää kuljetuspalvelua ja jos vakiotaksin käyttö on asiakkaan vamma, sairauden tai muun syyn vuoksi välttämätöntä. Perusteluja voivat olla avustamiseen tai terveydentilaan liittyvät yksilölliset tarpeet. Esimerkkeinä hengityslaitteen käyttäjä matkustajana edellyttää taksinkuljettajalta erityisvalmiuksia tai henkilöt, joiden on psyykkisen sairautensa tai esimerkiksi autismiin tai vaikeaan kehitysvammaan liittyvän haasteellisen käytöksensä vuoksi mahdollonta matkustaa vaihtuvien kuljettajien kyydissä yksin. Vakiotaksi voidaan myöntää myös silloin, jos asiakkaan kodin syrjäisen sijainnin takia kuljetuspalvelun saatavuudessa on huomattavia ja pitkäaikaisia vaikeuksia.

Asiakas valitsee vakiotaksin palveluntuottajan hyvinvointialueen osoittamien palveluntuottajien joukosta. Valinta voi ensisijaisesti kohdistua palveluntuottajiin, jotka ovat ilmoittaneet auton kotivälitysalueeksi asiakkaan asuinkunnan.

F. Yksinmatkustusoikeus

Yksinmatkustusoikeus tarkoittaa sitä, että asiakkaan kuljetuksia ei yhdistellä muihin kuljetuksiin. Yksinmatkustusoikeus voi koskea kaikkia kuljetustyyppisiä tai osaa niistä.

Asiakkaalle voidaan myöntää yksinmatkustusoikeus, jos hakijalla on toimintakykyyn tai

terveydentilaan tai matkojen poikkeuksellisuuteen perustuva ja hyväksyttävä syy matkustaa yksin, esimerkiksi psyykinen sairaus, autismiin tai vaikeaan kehitysvammaan liittyvä haasteellinen käytös. Mikäli asiakkaalle on myönnetty yksinmatkustusoikeus, ei hänen kuljetuksiaan yhdistellä muihin kuljetuksiin.

3.5 Omavastuuosuus

Asiakas maksaa jokaisesta yhdensuuntaisesta taksimatkasta hyvinvointialueen vuosittain vahvistaman omavastuuosuuden. Omavastuuosuus vastaa alueella käytettävissä olevaa julkisen liikenteen maksua tai muuta siihen verrattavissa olevaa kohtuullista maksua. Omavastuuosuudet määritellään käyttäen ajankohtaisia tiedossa olevia julkisen liikenteen lippujen hintoja. Alaikäiseltä peritään omavastuuosuutena puolet taulukkoon merkitystä aikuisten lipun hinnasta. Hyvinvointialue laskuttaa asiakasmaksun omavastuuosuudet jälkikäteen.

Työmatkojen omavastuu määritellään yksilöllisesti. Omavastuuosuus on samansuuruinen kuin vastaavan pituisen matkan ja matkamäärän maksu julkisessa liikenteessä, esim. 30 päivän matkalippu. Opiskelumatkojen omavastuuosuus vastaa Kelan myöntämän koulumatkatuen omavastuuosuutta. Hyvinvointialue laskuttaa työ- ja opiskelumatkojen kuukausittaisen omavastuuosuuden asiakkaalta jälkikäteen.

Asiakkaan asuessa kotikuntansa ulkopuolella, omavastuuosuudet määritellään asuinkunnan julkisen joukkoliikenteen hintojen perusteella.

4 KULJETUSPALVELUMATKOJEN TILAAMINEN

Hyvinvointialueella on ohjauskeskus, joka vastaa kuljetuksiin liittyvistä tilaus- ja neuvontapalveluista, matkojen välittämisestä, reitityksestä ja yhdistelystä sekä palautteen vastaanottamisesta. Asiakas tai asiakkaan puolesta asioiva tekee kuljetustilauksen ohjauskeskuksesta hyvinvointialueen erillisen tilausohjeen mukaisesti.

Vakiotaksiin oikeutettu asiakas voi sopia kuljetustilauksesta vakiotaksin palveluntuottajan tai kuljettajan kanssa. Vakiotaksin palveluntuottajan tehtävänä on ilmoittaa kuljetustilaukset ohjauskeskukseen. Tilauksen voi tehdä puhelimella soittamalla ohjauskeskukseen. Tilauksen voi tehdä sähköisesti. Sähköisellä tilauksella tarkoitetaan tekstiviestillä, mobiilisovelluksella ja selaimen tilauslomakkeella tehtyä tilausta

Ohjauskeskuksen palveluaika on klo 07–21. Tänä aikana ohjauskeskus ottaa vastaan puhelin- ja sähköisiä kuljetustilauksia ja palvelee kokonaisvaltaisesti. Ohjauskeskus välittää klo 21 mennessä tehdyt kuljetustilaukset siten, että ne toteutuvat tilausten mukaisesti ja ennakkotilausaikojen puitteissa.

Yöaikaan klo 21 – 07 ohjauskeskuksessa on supistettu puhelinpalvelu. Supistettu puhelinpalvelu on tarkoitettu kiireellisiin tilanteisiin ja ennakoimattomiin paluukyytitilauksiin ja vastaaviin. Yöaikaan ohjauskeskus ei vastaanota ennakkotilauksia eikä anna yleistä neuvontaa.

Asiakas voi asettaa kuljetustilaukselle kiinteän haku- tai noutoajan, mutta ei molempia. Ohjauskeskus noudattaa kiinteää aikaa 15 minuutin tarkkuudella siten, että kuljetus voi olla perillä haku- tai noutokohteessa enintään 15 min ennen kiinteää aikaa.

Asiakkaan on kerrottava tilauksen yhteydessä matkan pääteosoite, mahdollinen pysähdysten tarve, saattajan tai seuralaisten mukanaolo ja annettava muut kuljetuksen tarpeen mukaiset tiedot kuten tieto opas- tai avustajakoirasta ja vastaavista hyvinvointialueen erillisen tilausohjeen mukaisesti.

Ohjauskeskus ohjaa tehdyt tilaukset asiakkaan kuljetuksen tarpeen mukaiselle autolle. Jos asiakkaalla on oikeus vakiotaksiin, kuljetus ohjataan ensisijaisesti vakiotaksille.

Kuljetustilauksen ovat pääsääntöisesti ennakkotilauksia, jotka on tehtävä viimeistään yhtä (1) tuntia ennen matkan alkua. Invataksien kohdalla kaluston saatavuuden varmistamiseksi tilaukset tulisi tehdä arkisin 90 minuuttia ennen matkan alkua ja iltaisin, viikonloppuisin ja juhlapyhinä 180 minuuttia ennen matkan alkua.

Asiakkaalla on oikeus kahteen (2) pikatilaukseen kuukaudessa. Ohjauskeskus välittää pikatilaukset heti ja kuljetus saapuu soveltuvan ajoneuvon löydyttyä.

Asiakas voi asettaa kuljetustilaukselle ehdottoman saapumis- tai perilläoloajan. Kuljetuksissa noudatetaan asetettuja aikoja 15 minuutin tarkkuudella. Työ- ja opiskelumatkoissa kuljetus on kuitenkin perillä viimeistään asetetun ehdottoman perilläoloajan puitteissa.

4.1 Matkojen yhdistäminen

Yksittäisten asiakkaiden matkoja voidaan yhdistellä yhteiskuljetuksiksi, mikäli asiakkaalla tai asiakasryhmällä ei ole palvelupäätöksessä mainittua yhdistelykieltoa. Tavoitteena on lisätä kuljetuspalveluissa matkojen yhdistämistä yhden tai useamman kuljetuspalvelun käyttäjän kanssa hyödyntäen yhteiskuljetuksia, palvelulinjoja ja kutsutakseja.

Kuljetuspalvelumatkoja voidaan yhdistellä toteutettavaksi myös samalla kulkuvälineellä, jolle siitä aiheutu matkustusajan kohtuutonta pitenemistä tai muuta kohtuutonta haittaa. Matkustus-aika saa yhdistelyn takia kasvaa yhdensuuntaisella matkalla enintään 30 minuuttia.

Kuljetuksia voidaan yhdistellä myös palvelulinjakuljetuksiin silloin kun se on asiakkaan yksilöllisen tarpeen näkökulmasta soveltuva vaihtoehto.

Asiakkaalle voidaan hakemuksesta myöntää yhdistelykielto silloin, kun matkojen yhdistely vaarantaa asiakkaan yksilöllisen liikkumisen tarpeen toteutumisen tai edun. Kuljetusten yhdistely voi vaarantaa asiakkaan yksilöllisen tarpeen esimerkiksi asiakkaan häiriintyessä kohtuuttomasti yhdistelystä (autismi, aistiyliherkkydet ym.)

Seuraavat matkatyypit ja asiakasryhmät on suljettu yhdistelyn ulkopuolelle

1. Yksinmatkustavat alaikäiset silloin, kun kyseessä ei ole saman alueen oppilaitokseen, harrastusryhmään tai muuhun vastaavaan suuntautuva ryhmäkuljetus
2. Työmatka, jossa osa matkasta tapahtuu kuljetuspalvelulla ja osa esimerkiksi julkisella liikennevälineellä
3. Asiakkaalla on matkalla mukana avustajakoira tai opaskoira

4.2 Matkan peruminen

Matkan peruuntumisesta tulee ilmoittaa ohjauskeskukseen. Mikäli perumista ei ole tehty viimeistään 30 minuuttia ennen sovittua matkan alkua, asiakkaalta kuluu yksi hänelle myönnetty kuljetuspalvelumatka. Tilattu, ajamaton matka ei kuluta myönnettyjä kuljetuspalvelumatkoja, mikäli matkan peruuntuminen tapahtuu pakottavasta syystä. Pakottavaksi syyksi tulkitaan esim. äkillinen sairastuminen, tapahtuman peruuntuminen, saattajan estyminen saattajana toimimisesta tai muu kiireellistä suunnitelmien muuttamista vaativa äkillinen tilanne.

5 PALVELUN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSEN- TEKO

5.1 Palvelun hakeminen

Palvelua haetaan ensisijaisesti kirjallisesti. Hakemuksen voi laittaa vireille myös suullisesti. Palvelun tarve voi tulla esiin myös asiakkaan muun yhteydenoton, asiakas- tai palvelusuunnitelman laatimisen yhteydessä, jolloin asia voidaan saattaa vireille ilman erillistä hakemusta asiakkaan kanssa näin sopien.

Hakemukseen tulee liittää lääkärin tai muun terveydenhuollon tai sosiaalihuollon ammattihenkilön kirjoittama ajantasainen lausunto tai muu vastaava selvitys, josta selviää hakijan liikkumis- ja/tai toimintakyky, sen aleneminen ja tilan pysyvyys. Vammaispalvelulain mukaisen hakemuksen liitteestä tulee selvitä, onko kyseessä pitkäaikainen vamma tai sairaus. Sosiaalihoitolain mukaiseen kuljetuspalveluhakemukseen tulee toimittaa ajantasainen tuloseelvitys hakijan ja puolison tuloista sekä varallisuudesta. Liitteitä ei tarvita, jos nämä tiedot ovat jo päätöksentekijän käytettävissä, eikä niissä ole tapahtunut muutoksia. **Hakija vastaa lausuntojen kustannuksista.**

Mikäli hakemus on puutteellinen, käsittelijä pyytää hakijalta lisäselvitystä ja varaa hakijalle kohtuullisen määräajan sen toimittamiseen. Käsittelijä kertoo, minkä vuoksi täydennystä pyydetään. Jos hakemusta ei ole määräaikaan mennessä täydennetty, asiasta tehdään päätös käytettävissä olevien tietojen perusteella. Mikäli hakija tarvitsee lisää aikaa hakemuksen täydentämiseen, se voidaan myöntää hänelle perustellusta syystä, esim. hakemukseen tarvittavan asiakirjan tai lausunnon saamisen viivästymisestä. Hakemuksen täydentämiseen asetetaan uusi määräaika.

5.2 Palvelutarpeen arviointi

Kuljetuspalvelun tarve arvioidaan yksilöllisesti, huomioiden hakijan vammasta tai sairaudesta johtuvat toimintarajoitteet sekä asiakkaan elämäntilanne ja elinympäristö. Kykyä käyttää julkisia liikennevälineitä voidaan arvioida yhdessä esimerkiksi fysio- tai toimintaterapeutin kanssa ja tarvittaessa voidaan tehdä koematkoja. Palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä asiakkaan kanssa. Tarvittaessa laaditaan myös asiakas- tai palvelusuunnitelma. Palvelutarpeen arviointi aloitetaan viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa asian vireille tulosta.

5.3 Päätös

Päätöksen palvelusta tekee hyvinvointialueen toimintasäännössä ja delegointisäännössä määrätty viranhaltija. Asiakas saa kirjallisen päätöksen muutoksenhakuohjeineen. Palvelu myönnetään hakemuskuukauden alusta lukien. Mikäli asiakas saa myönteisen päätöksen kuljetuspalvelusta, hänelle voidaan korvata taksikuittien perusteella jälkikäteen päätöksenmukaiset matkat hakemiskuukauden alusta saakka omavastuuosuudet vähentäen.

Enimmäisaika päätöksen tekemiselle on kolme kuukautta siitä, kun asiakas tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua koskevan hakemuksen. Määräajasta voidaan poiketa, mikäli asian selvittäminen vaatii erityisestä syystä pitemmän käsittelyajan. Puutteellinen hakemus viivästyttää käsittelyä, koska asiakkaalle joudutaan tekemään lisäselvityspyyntö.

Kuljetuspalvelua koskevat päätökset tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi ja erityisin perustein määräaikaisiksi. Päätös tarkistetaan, jos asiakkaan toimintakyky tai muut kuljetuspalveluun vaikuttavat olosuhteet muuttuvat. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää määräaikaisina silloin, kun määräaikaisuudelle on olemassa perustelut. Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua myönnetään vähintään 18 yksittäistä matkaa kuukaudessa (lisäksi välttämättömät) työ- ja opiskelumatkat). Matkoja voidaan myöntää myös tätä vähemmän, mikäli asiakas itse hakee pienempää määrää matkoja.

5.4 Muutoksenhaku

Asiakkaan on mahdollista hakea saamaansa päätökseen oikaisua toimittamalla oikaisuvaatimus Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen yksilöasiainjaostoon 30 vuorokauden kuluessa. Muutoksenhaku-aika alkaa siitä, kun asiakas on saanut tiedon päätöksestä sitä päivää lukuun ottamatta. Päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi.

Mikäli yksilöasiain jaosto pitää viranhaltijan päätöksen ennallaan, asiakas voi hakea päätökseen muutosta hallinto-oikeudesta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. Hallinto-oikeuden päätöksestä voi valittaa tietyin rajoituksin korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

5.5 Kuljetuspalveluoikeuden päättyminen

Oikeus kuljetuspalvelujen käyttöön päättyy, jos asiakas muuttaa pois **hyvinvointialueen** alueelta, hänellä ei ole enää tarvetta palvelulle tai päätöksen voimassaolo lakkaa. Mikäli asiakas muuttaa **hyvinvointialueen** sisällä, tulee hänen olla yhteydessä palvelun myöntäjään kuljetuspalvelutarpeen arvioimiseksi ja mahdollisen uuden matkustusalueen määrittämiseksi.

Keusoten **hyvinvointialue** voi tarkistaa asiakkaan kuljetuspalvelupäätöstä esimerkiksi asiakkaan toimintakyvyn tai olosuhteiden muuttuessa oleellisesti sekä SHL –kuljetuspalvelun kohdalla asiakkaan tulojen tai varallisuuden muuttuessa. Mikäli palvelun myöntämiselle ei tarkistuksen jälkeen ole perusteita, voidaan päätöstä muuttaa tai se voidaan lakkauttaa. Perustelut kirjataan palvelutarpeen arvioon/asiakassuunnitelmaan.

6 OHJEIDEN VASTAINEN PALVELUJEN KÄYTTÖ

Kuljetuspalvelua varten myönnetty tunniste on henkilökohtainen eikä sitä saa luovuttaa toisen henkilön käyttöön tai taksille taksin suorittamaa asiointia varten. Palvelua ei saa käyttää sairaala-, terveyskeskus- tai kuntoutus- yms. matkoihin, joista voi saada korvauksen Kelasta.

Palvelun myöntäjä seuraa asiakkaan matkatietoja. Mikäli liikkumista tukevien palvelujen käyttö on ohjeiden vastaista tai vilpillistä, korvatut matkakustannukset peritään takaisin. Tunnisteen väärinkäyttö voi johtaa **palvelun** sulkemiseen, jolloin päätöksen mukaiset matkat korvataan jatkossa asiakkaalle jälkikäteen kuittien perusteella.

Ohjeisiin liittyvää lainsäädäntöä

- Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi
- Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta 1184/1988

Liite 1 Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun ja SHL mukaisen liikkumista tukevan palvelun omavastuuosuudet kunnittain

	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
0-6 km	3,30	2,00	2,90	3,50	2,90	2,90
enintään 12 km	3,30	2,00	2,90	3,80	2,90	2,90
enintään 20 km	5,50	2,90	2,90	4,90	2,90	2,90
enintään 30 km	6,80	2,90	2,90	6,40	2,90	2,90
enintään 40 km	7,80	2,90	2,90	7,80	2,90	2,90
enintään 50 km	9,00	6,30	6,30	9,80	6,30	4,50
enintään 60 km	10,00	7,70	7,70	10,60	7,70	4,50

yli 60 matkojen osalta noudatetaan matkahuollon hinnastoja.

Liite 2 Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevien palvelujen nykyiset tulo- ja varallisuusrajat

- Yksin asuvan henkilön tuloraja on 1300 euroa/kk ja pariskunnan kohdalla 2400 euroa/kk
- Varallisuusraja on 5000 yksin asuvalla henkilöllä ja 8000 euroa pariskunnalla (on huomioitu vain käteisvarallisuus)